मुद्रित पृष्ठ : 3 अनुक्रमांक ....

शा/सेमे IV/251

शास्त्री (ऑनर्स) (चतुर्थ सेमेस्टर) परीक्षा, 2014-15

पुराणेतिहासौ

VPT-223

समयः - घंटात्रयम् ***पूर्णाङ्काः - 70***

(प्रश्नपत्रप्राप्तिसमनन्तरमेव अस्योपरि स्वीयोऽनुक्रमाङ्कः लेख्यः)

1. सप्रसङ्गं व्याख्यात (किमपि **द्वयम्**)

10 × 2 = 20

(क) योमायया विरचितं निजयाऽऽत्मनीदं
रवेरूपभेदमिव तत्प्रतिचक्षणाय ।
एतेन धर्मसदने ऋषिमूर्त्तिनाऽऽद्य
प्रादुश्चकार पुरुषाय नमः परस्मै ।।

(ख) यदि व्रजिष्यतिहाय मद्वचो
भद्रं भवत्या न ततो भविष्यति ।
सम्भावितस्य स्वजनात्पराभवो
यदा स सद्यो मरणाय कल्पते ।।

P.T.O.

(ग) त्वं कर्मणां मङ्गल मङ्गलानां
कर्तुः स्म लोकं तनुषे स्वः परं वा ।
अमङ्गलानाञ्च तमिस्त्रमुल्बणं
विपर्ययः केन तदेव कस्यचित् ।।

(घ) अयं त्वत्कथामृष्टपीयूषनद्यां
मनोवारणः क्लेशदावाग्निदग्धः ।
तृषार्तोऽवगाढो न सस्मार दावं
न निष्क्रामति ब्रह्मसम्पन्नवन्न ।।

2. ध्रुवोपाख्यानं यथाग्रन्थं स्वशब्दैरुपवर्णयत।

अथवा

पृथोर्चिषश्च प्राकट्यं श्रीमद्भागवतमनुसृत्य निरूपयत । 20

3. यथेच्छं **द्वयो**रुपरि टिप्पणी लेख्या– 20

(क) मनुकन्यानां वंशवर्णनम्

(ख) यज्ञावतारो दत्तात्रेयावतारश्च

(ग) प्रतिसर्गवर्णनम्

(घ) पृथुजन्मपूर्वं निषादस्योत्पत्तिः

4. सर्वे (**पञ्च**) प्रश्नाः उत्तरणीयाः– 5 × 2 = 10

(i) का देवकुल्या ? चतुर्थस्कन्धे सा कस्य कन्यात्वेन वर्णिता ?

(ii) पितृणा पत्नी का ? सा च कस्य तनयाऽसीत् ?

(iii) 'गिरित्र' इति शब्दस्य का व्युत्पत्तिः ? कश्च शब्देनानेन व्यपदिष्टो भागवते ?

(v) के के ब्रह्मपुत्रा ऊर्ध्वरेतसो निवृत्तिधर्मपराश्च ?

(vi) ''यंसप्तरात्रं प्रपठन्पुमान् पश्यति खेचरान्'' इत्यनेन को मन्त्रः परामृश्यते ?